



Sygn. akt I CSK 1080/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. M., T. M. i M. T.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 grudnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 13 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W dniu 21 grudnia 2012 r. powodowie D. M., T. M. i M. T. wniesli o zasądzenie od Skarbu Państwa - Wojewody (...) na rzecz D. M. oraz T. M. kwot po 250.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty i na rzecz M. T. kwoty 500.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty tytułem odszkodowania. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2013 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo.

Ustalił, że właścicielem działki położonej w W. przy ul. D. był K. M. na mocy aktu kupna z dnia 12 lipca 1918 r. Nieruchomość ta stanowiła działkę o powierzchni 1716 łokci kwadratowych, wpisaną do hip. Nr (...). Nieruchomość z dniem 21 listopada 1945 r. na podstawie dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279) przeszła na własność Gminy m. st. Warszawy, a następnie na mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14, poz. 30) stała się własnością Skarbu Państwa. W dniu 16 listopada 1948 r. K. M. złożył wniosek o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu przy ul. D. Decyzją Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 14 września 1959 r. odmówiono przyznania prawa własności czasowej do przedmiotowej nieruchomości.

W 1951 r. zmarł K. M., jego spadkobiercami byli: żona M. M. w 1/4, syn K. M. w 3/8 i córka J. S. w 3/8 części. M. M. zmarła w 1968 r. zaś spadkobiercami jej zostali J. S. i K. M. po 1/2 każde. K. M. zmarł w 1998 r., zaś spadkobiercami jego zostali K. M. oraz dzieci D. M. i T. M. po 1/3 części każde z nich. Spadek po zmarłej w dniu 17 listopada 2004 r. J. S. nabył w całości mąż W. S. Spadek po zmarłym w dniu 2 marca 2008 r. W. S. nabył wnuk M. T. Spadek po zmarłej w dniu 29 listopada 2007 r. K. M. nabyli córka D. M. oraz T. M.

W dniu 24 sierpnia 1999 r. D. M. złożyła do Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawa z dnia 14 września 1959 r. jako wydanej z rażącym

naruszeniem prawa. Decyzją z dnia 16 listopada 2000 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. stwierdziło nieważność decyzji Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawa z dnia 14 września 1959 r. jako wydanej z rażącym naruszeniem art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy. Postanowieniem z dnia 26 lutego 2003 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze sprostowało oczywistą omyłkę pisarską w decyzji z dnia 16 listopada 2000 r., a dotyczącą oznaczenia położenia nieruchomości i jej powierzchni.

W dniu 22 lutego 2006 r. D. M., działając w imieniu własnym i pozostałych spadkobierców K. M., tj. K. M., T. M. i W. S., złożyła wniosek do Samorządowego Kolegium Odwoławczego o przyznanie odszkodowania na podstawie art. 160 k.p.a. Decyzją z dnia 11 lutego 2008 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło przyznania odszkodowania.

Prezydent m.st. Warszawy, decyzją z dnia 1 czerwca 2009 r., po ponownym rozpoznaniu wniosku dekretowego odmówił powodom ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do gruntu położonego w W. przy ul. D. o pow. 569 m² stanowiącego część działki ew. nr 40 z obrębu 6-02-04 oraz część działki ew. nr 39 z obrębu 6-02-04.

Wnioskiem z dnia 22 września 2009 r. wniesionym do Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w W. powodowie wezwali Skarb Państwa - Wojewodę Mazowieckiego oraz m.st. Warszawa do próby ugodowej, która nie przyniosła rezultatu.

W ocenie Sądu Okręgowego, żądanie powodów znajduje podstawę w nieobowiązującym obecnie art. 160 k.p.a., ponieważ decyzja, z którą powodowie wiążą wystąpienie szkody majątkowej (z dnia 14 września 1959 r.), a której nieważność stwierdziło w dniu 16 listopada 2000 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze zapadła przed dniem 1 września 2004 r., przed uchyleniem art. 160 k.p.a. Zgodnie z art. 160 § 1 k.p.a. stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie.

W myśl § 2 cytowanego przepisu do odszkodowania stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem art. 418 tego kodeksu. Stosownie do jego § 3 odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem przepisu art. 156 § 1, chyba że winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji; w tym ostatnim przypadku roszczenie o odszkodowanie służy w stosunku do strony winnej powstania tych okoliczności. Zaś § 6 tego przepisu stanowił, że roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem art. 156 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem art. 156 § 1.

Artykuł 160 § 6 k.p.a. uzależnia rozpoczęcie biegu terminu przedawnienia od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem art. 156 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. Nie można przyjąć, że szkoda powstała w dacie, w której stała się ostateczna decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 1 czerwca 2009 r. Decyzją tą organ samorządowy - a nie Skarb Państwa - rozpoznał wniosek dekretowy złożony przez dawnego właściciela nieruchomości w 1948 r. Decyzja ta nie została zaskarżona, pozostaje w obrocie prawnym, a zatem nie sposób twierdzić, że jest ona bezprawna, a tym samym, że spowodowała szkodę w majątku powodów i że ta szkoda powstała na skutek działania Skarbu Państwa. Decyzja z dnia 16 listopada 2000 r. stwierdzająca nieważność decyzji Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawa z dnia 14 września 1959 r. jako wydanej z rażącym naruszeniem art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy, jest decyzją ostateczną. Zatem od dnia 16 listopada 2000 r. - zgodnie z art. 160 § 6 k.p.a. - rozpoczął bieg 3-letni termin przedawnienia, który upłynął 16 listopada 2003 r.

Niezasadnie powodowie podnieśli – powołując się na art. 123 § 1 pkt 1 k.c. - że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia. Taką czynnością nie był wniosek D. M. zmierzający do sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w orzeczeniu Samorządowego Kolegium Odwoławczego w zakresie adresu i

powierzchni nieruchomości. Skutku przerwania biegu terminu przedawnienia nie spowodowało postępowanie toczące się przed Prezydentem m.st. Warszawy o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego do gruntu na rzecz powodów. Żądanie przyznania prawa własności czasowej, tj. żądanie ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do gruntu, rozpoznawane na drodze postępowania administracyjnego oraz roszczenie o zapłatę odszkodowania z tytułu deliktu w postaci decyzji administracyjnej rozstrzygane na drodze cywilnej to dwa różne uprawnienia realizowane w odmiennych postępowaniach, różniące się treścią i osobą dłużnika, których równoległe lub kolejne dochodzenie nie może zostać uznane jako czynność przerywająca bieg przedawnienia.

Po wydaniu decyzji z dnia 16 listopada 2000 r., stwierdzającej nieważność decyzji Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawa z dnia 14 września 1959 r., nic nie stało na przeszkodzie, aby powodowie złożyli w terminie wniosek o zawiązanie do próby ugodowej lub wnieśli pozew do sądu powszechnego i tym samym przerwali bieg terminu przedawnienia.

Wniosek z dnia 22 lutego 2006 r. złożony przez D. M. działającą w imieniu własnym i pozostałych spadkobierców K. M. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego o przyznanie odszkodowania na podstawie art. 160 k.p.a. nie mógł odnieść zamierzonego skutku, gdyż w kwestii odszkodowania - od dnia wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, tj. od dnia 1 września 2004 r. właściwe do orzekania były wyłącznie sądy powszechne.

Nie doszło także do przerwania biegu terminu przedawnienia poprzez złożenie przez powodów w dniu 22 grudnia 2009 r. do Sądu Rejonowego w W. wniosku o zawiązanie Skarbu Państwa - Wojewody (...) do próby ugodowej, ponieważ termin przedawnienia upłynął z dniem 16 listopada 2003 r.

Tym samym uzasadniony był zarzut przedawnienia roszczenia. Jego podniesienie przez pozwanego nie stanowiło nadużycia prawa w świetle art. 5 k.c., gdyż nie zachodzą żadne wyjątkowe i szczególne uwarunkowania, które nakazywałyby uznać podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Apelacje powodów wniesione od wyroku Sądu pierwszej instancji zostały oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 13 czerwca 2014 r.

Sąd drugiej instancji podzielił zarówno ustalenia faktyczne, jak również ocenę prawną Sądu pierwszej instancji, w szczególności, że termin przedawnienia roszczenia odszkodowawczego powinien być liczony od dnia wydania decyzji nadzorczej z dnia 16 listopada 2000 r., a nie od dnia wydania decyzji z dnia 1 czerwca 2009 r. o odmowie ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu położonego przy ul. D. Roszczenie odszkodowawcze przedawniło się zatem, zgodnie z art. 160 § 6 k.p.a., z dniem 8 grudnia 2003 r., tj. po upływie trzech lat, od daty gdy stała się ostateczna decyzja nadzorcza wydana w dniu 16 listopada 2000 r.

Okoliczność, iż po stwierdzeniu nieważności decyzji Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawa z dnia 14 września 1959 r. jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa decyzją z dnia 16 listopada 2000 r., postępowanie dotyczące rozpoznania wniosku dekretowego o przyznanie prawa własności czasowej toczyło się ze zwłoką, bo aż do 1 czerwca 2009 r., nie ma wpływu na rozstrzygnięcie, a zwłaszcza nie przemawia za zastosowaniem art. 5 k.c. Pozwanym w tym postępowaniu jest Skarb Państwa, zaś podmiotem odpowiedzialnym za rozpoznanie wniosku dekretowego był Prezydent m.st. Warszawy, zatem ewentualna przewłoka postępowania administracyjnego nie obciąża pozwanego Skarbu Państwa. Uznając za nieuzasadniony zarzut apelacji naruszenia art. 5 k.c. Sąd Apelacyjny podkreślił, że po stronie powodowej nie było przeszkód do dochodzenia roszczenia odszkodowawczego we właściwym czasie. Powodowie wystąpili z wnioskiem o odszkodowanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego także po upływie terminu przedawnienia. Ponadto powodowie wnieśli pozew 21 grudnia 2012 r., podczas gdy Samorządowe Kolegium Odwoławcze w dniu 11 lutego 2008 r. wydało decyzję o odmowie przyznania odszkodowania, powołując się na upływ terminu przedawnienia roszczenia. Treść przepisu art. 160 § 6 k.p.a. co do początku biegu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej wadliwą decyzją administracyjną jest jasna i nie budzi wątpliwości przez co zasada ochrony zaufania obywatela do państwa nie jest naruszona.

Wyrok Sądu Apelacyjnego został zaskarżony w całości skargą kasacyjną przez powodów. W ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. zarzucono naruszenie:

- art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przez błędną wykładnię polegającą na wyrażeniu poglądu, że postępowanie administracyjne wszczęte po stwierdzeniu nieważności decyzji administracyjnej nie stanowi czynności przedsięwziętej bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia odszkodowawczego wynikającego z wydania nieważnej decyzji administracyjnej w myśl art. 363 § 1 k.c. oraz 156 § 1 k.p.a., która to błędna wykładnia doprowadziła do błędnego zastosowania art. 117 § 2 k.c. przez przyjęcie, że pozwany mógł skutecznie uchylić się od zaspokojenia roszczenia jako przedawnionego w myśl art. 160 § 6 k.p.a. (w treści przed dniem 1 września 2004 r.). Tym samym, w konsekwencji, naruszenie art. 124 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie;

- przez wyrażenie poglądu, iż zasadnym jest podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia, przy jednoczesnym ustaleniu przez Sąd, iż postępowanie dotyczące ustanowienia prawa użytkowania wieczystego spornej nieruchomości prowadzone było rażąco przewlekłe, a powodowie mogli zasadnie zakładać, że prawo to nabędą i w związku z tym wytoczenie powództwa o zapłatę odszkodowania będzie zbędne, co winno doprowadzić Sąd do wniosku, iż zarzut przedawnienia stanowi naruszenie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c., a nieuwzględnienie powyższego stanowi o naruszeniu art. 5 k.c. w zw. z art. 117 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów.

Powodowie wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W toku rozpoznania skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 r. skład orzekający przedstawił do rozstrzygnięcia w powiększonym składzie zagadnienie prawne związane z pierwszym zarzutem skargi kasacyjnej dotyczącym wpływu toczącego się postępowania o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego co do gruntu objętego dekretem na bieg terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego, o którym mowa w art. 160 § 6

k.p.a., za szkodę spowodowaną wydaniem nieważnej decyzji administracyjnej. Przedstawione zagadnienie prawne zostało rozstrzygnięte uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2016 r., III CZP 14/16, zgodnie z którą postępowanie administracyjne o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego, toczące się po stwierdzeniu nieważności decyzji odmawiającej ustanowienia własności czasowej nieruchomości objętej dekretem z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279), nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody spowodowanej nieustanowieniem tego prawa unieważnioną decyzją (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.).

Zgodnie z art. 390 § 2 k.p.c., uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie. Uwzględniając treść podjętej przez Sąd Najwyższy uchwały i powołując się na argumenty zawarte w jej uzasadnieniu za nieuzasadniony należy uznać zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przez jego błędną wykładnię polegającą na wyrażeniu przez Sąd drugiej instancji stanowiska, że postępowanie administracyjne wszczęte po stwierdzeniu nieważności decyzji administracyjnej nie stanowi czynności przedsięwziętej bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia odszkodowawczego wynikającego z wydania nieważnej decyzji administracyjnej w myśl art. 363 § 1 k.c. oraz 156 § 1 k.p.a. Trafnie Sąd Apelacyjny uznał, że bieg terminu przedawnienia roszczenia rozpoczął się, zgodnie z art. 160 § 6 k.p.a., z chwilą gdy stała się ostateczna decyzja administracyjna stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a., tj. w okolicznościach sprawy z chwilą, gdy stała się ostateczna decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 16 listopada 2000 r. stwierdzająca nieważność decyzji Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawa z dnia 14 września 1959 r. jako wydanej z rażącym naruszeniem art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy. Biegu przedawnienia nie przerwało wszczęcie postępowania administracyjnego, które ostatecznie zakończyło się wydaniem przez Prezydenta m.st. Warszawy decyzji z dnia 1 czerwca 2009 r., którego przedmiotem było ponowne rozpoznanie wniosku dekretowego o ustanowienie na rzecz powodów prawa użytkowania wieczystego do gruntu

położonego w W. przy ul. D. Uprawnienie przyznane byłym właścicielom w art. 7 ust. 1 wyżej wymienionego dekretu do złożenia wniosku o przyznanie własności czasowej (użytkowania wieczystego) nie ma charakteru odszkodowawczego i nabycie tego prawa na podstawie art. 7 ust. 2 dekretu nie może być kwalifikowane jako naprawienie szkody w postaci restytucji naturalnej. Natomiast źródłem roszczenia odszkodowawczego z art. 160 § 1 k.p.a. jest wydanie ostatecznej decyzji odmawiającej przyznania prawa wieczystego użytkowania wieczystego na podstawie art. 7 ust. 2 dekretu, która ostatecznie okazała się sprzeczna z prawem w stopniu uzasadniającym stwierdzenie jej nieważności. Dopiero ostateczna decyzja wydana w wyniku rozpoznania wniosku, w razie przyznania prawa użytkowania wieczystego może wyeliminować uszczerbek majątkowy lub ograniczyć go do szkody wynikłej z nienależytego wykonania obowiązku przez gminę lub Państwo, a w razie odmowy przesądzić o zaistnieniu szkody, jej postaci i wysokości. Postępowanie administracyjne powiązane jest jedynie pośrednio z odszkodowawczym postępowaniem cywilnym w zakresie jego wpływu na skuteczność dochodzenia roszczenia odszkodowawczego przez rozstrzygnięcie o niektórych elementach stanu faktycznego. Decyzja administracyjna w przedmiocie wniosku o przyznanie użytkowania wieczystego nie stanowi jednak prejudykatu dla roszczenia odszkodowawczego rozpoznawanego na podstawie art. 160 § 1 k.p.a. Czynność wszczynająca to postępowanie nie nosi więc cechy bezpośredniości w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c., których podjęcie skutkuje przerwaniem biegu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego na podstawie art. 160 § 1 k.p.a. Negatywne skutki wynikające z krótkiego trzyletniego terminu przedawnienia mogą być łagodzone przez zastosowanie art. 177 § 3 k.p.c., gdyż brak decyzji w przedmiocie rozpoznania wniosku o przyznanie użytkowania wieczystego stanowi bowiem przeszkodę w ustaleniu szkody i związku przyczynowego.

Konsekwencją powyższej oceny jest to, że niezasadny jest zarzut błędnego zastosowania art. 117 § 2 k.c. przez przyjęcie, że pozwany mógł skutecznie uchylić się od zaspokojenia roszczenia jako przedawnionego w myśl art. 160 § 6 k.p.a. (w treści przed dniem 1 września 2004 r.) w następstwie wadliwej błędnej wykładni art. 123 § 1 pkt 1 k.c., że postępowanie administracyjne wszczęte po stwierdzeniu nieważności decyzji administracyjnej nie stanowi czynności przedsięwziętej

bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia odszkodowawczego wynikającego z wydania nieważnej decyzji administracyjnej.

Przesądza to także o bezzasadności zarzutu naruszenia art. 124 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie. Skoro nie doszło przerwania biegu przedawnienia dochodzonego roszczenia odszkodowawczego, to nie było także podstaw do zastosowania art. 124 § 2 k.c., według którego w razie przerwania przedawnienia przez czynność m.in. w postępowaniu sądowym lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedawnienie nie biegnie dopóki postępowanie nie zostanie zakończone.

W uzasadnieniu uchwały z dnia 13 lipca 2016 r., III CZP 14/16 Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na to, że w sytuacjach, w których postępowanie administracyjne zostało zakończone po upływie terminu przedawnienia roszczenia, w razie podniesienia zarzutu przedawnienia roszczenia przez zobowiązanego, możliwe jest *in casu* zastosowanie art. 5 k.c. Pozbawiony znaczenia jest bowiem fakt braku tożsamości podmiotu, do którego kompetencji należy ponowne rozpoznanie wniosku o przyznanie użytkowania wieczystego i podmiotu zobowiązanego do naprawienia szkody, bo oba pozostają w strukturze organizacyjnej władzy publicznej. Zastosowanie tych przepisów, w razie spełnienia przesłanek w nich określonych, uwzględnia konstytucyjną zasadę prawa do słusznego odszkodowania i powszechnego prawa do wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie władzy publicznej (art. 21 i 77 ust. 1 Konstytucji). Sąd drugiej instancji ocenił odmiennie, że dla zastosowania art. 5 k.c. pozbawiona znaczenia jest okoliczność, iż w okresie biegu przedawnienia dochodzonego roszczenia toczyło się postępowanie administracyjne dotyczące rozpoznania wniosku dekretowego, które ostatecznie zakończyło się dopiero po upływie terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego. Ponadto Sąd Apelacyjny odmiennie od oceny wyrażonej w uzasadnieniu uchwały przyjął, że pozwanego nie mogą obciążać skutki toczącego się z przewłoką postępowania administracyjnego, skoro decyzję w tym postępowaniu wydał Prezydent m.st. Warszawy, mimo że oba podmioty mieszczą się w strukturze władzy publicznej. Z tych względów za uzasadniony należy uznać zarzut naruszenia art. 5 k.c., skoro wskazane wyżej, błędnie ocenione przez Sąd drugiej instancji okoliczności, miały

istotny wpływ na ocenę tego Sądu, że podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia nie było nadużyciem prawa w rozumieniu art. 5 k.c. Kwestia ta wymaga ponownej oceny przy założeniu stanowiska wyrażonego w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2016 r., III CZP 14/16. W okolicznościach rozpoznanej sprawy należy przy tym uwzględnić także to, jak w okresie biegu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego kształtowało się orzecznictwo sądów dotyczące wpływu toczącego się postępowania administracyjnego o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego po stwierdzeniu nieważności decyzji administracyjnej odmawiającej ustanowienia własności czasowej nieruchomości objętej dekretem z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy na bieg terminu przedawnienia, o którym mowa w art. 160 § 6 k.p.a. i czy określona praktyka stosowania prawa w tym czasie przez sądy mogła wpłynąć na wytoczenie przez powodów powództwa odszkodowawczego dopiero po zakończeniu postępowania administracyjnego. Wbrew bowiem ocenie Sądu drugiej instancji, wykładnia art. 160 § 6 k.p.a. co do wpływu toczącego się postępowania administracyjnego na bieg przedawnienia roszczenia odszkodowawczego w razie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej odmawiającej przyznania własności czasowej na podstawie przepisów dekretu z dnia 16 października 1945 r. nie była jednoznaczna, o czym świadczy przedstawienie tego zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia w składzie powiększonym Sądu Najwyższego. W świetle oceny wyrażonej w uchwale z dnia 13 lipca 2016 r. istotne dla ewentualnego zastosowania ochrony przewidzianej w art. 5 k.c. jest także to, że niedługo po zakończeniu postępowania administracyjnego decyzją z dnia 1 czerwca 2009 r. powodowie zawezwali pozwanego do próby ugodowej, a więc dokonali takiej czynności, która prowadziłyby do przerwania biegu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego, gdyby nie było ono przedawnione. Z tej przyczyny dla odmowy zastosowania ochrony z art. 5 k.c. nie powinna mieć decydującego znaczenia data wniesienia przez powodów powództwa odszkodowawczego.

Uwzględniając powyższe rozpoznanie zarzutu naruszenia art. 117 § 1 k.c. w zw. z art. 5 k.c. byłoby przedwcześnie.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 w zw. z art. 391 § b 1 i art. 398²¹ k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

aj